

Centrum Terapii Mutyzmu, Nieśmiałości i Lęku

Rola rodziny w terapii dziecka z mutyzmem

mgr Anna Resler

Konferencja „Usłysz dziecko z mutyzmem w ciszy” 21.11.2014

Zaburzenia lękowe Rola rodziny w programie terapeutycznym FAM (Family Anxiety Management) (Barrett i wsp., 1996)

- tworzenie koalicji do walki z chorobą,
- wzmacnianie rodziny w jej kompetencjach,
- uczenie rodziców nagradzania dzieci za realizację kolejnych zadań, (terapeutycznych) w połączeniu z ignorowaniem zachowań lękowych,
- uczenie rodziców jak radzić sobie z swoim własnym lękiem,
- usprawnienie komunikacji i sposobów rozwiązywania problemów wewnątrz rodziny.

Wsparcie dziecka

- zapewnienie spokojnej i życzliwej atmosfery,
- spędzanie czasu wspólnie z dzieckiem, rodziną, wyznaczanie adekwatnych celów,
- współpraca z terapeutą indywidualnym i szkołą,
- docenianie postępów swoich i dziecka.

System rodzinny

- Najważniejszym zadaniem terapeuty jest doprowadzenie do takiej zmiany struktury rodziny, aby była ona zdolna do samodzielnego radzenia sobie z problemami.
- Zaburzenie zaczyna rozwijać się m.in. wówczas, gdy struktura rodziny jest za mało elastyczna, uniemożliwia jej przystosowanie się do zmian rozwojowych lub wymogów otoczenia (zbyt płynne lub sztywne granice między podsystemami).

Zasady funkcjonalne w rodzinie

- Problemy są zauważane i rozwiązywane.
- Wszystkie relacje oparte są na dialogu i równości. Każdy członek rodziny ceniony jest tak samo.
- Komunikacja jest bezpośrednia, adekwatna, oparta na konkretnych obserwowalnych faktach.
- Członkowie rodziny mogą zaspokajać swoje potrzeby.
- Członkowie rodziny mogą być indywidualnościami.
- Rodzice, robią to co mówią, że robią. Dbają o samodyscyplinę.
- Role w rodzinie są wybierane i zmieniające się.
- Atmosfera jest radosna i pełna spontaniczności.
- Zasady wymagają uzasadnienia.
- Naruszenie poczucia wartości drugiej osoby budzi poczucie winy.
- Błędy są wybaczone i postrzegane jako okazja do uczenia.

Znaczenie objawu

- **Objawy są sposobem porozumiewania się członków rodziny !!!**
- Symptomy pojawiają się, gdy osoba znajduje się w sytuacji nie do zniesienia i próbuje ją zmienić.
- Jeżeli nie można zmienić relacji, dochodzi do zmiany zachowania, często zgłaszanych jako objawy.
- Zachowanie jednego z członków rodziny pociąga za sobą zmianę zachowań innych osób.
- Pozostali członkowie rodziny mogą uruchomić zachowania podtrzymujące występowanie objawu.

Systemowe rozumienie objawów. Pozwala na:

- zrozumienie znaczenia objawu,
- zaplanowanie skutecznych metod leczenia,
- zaplanowanie leczenia z włączeniem osób z najbliższego środowiska,
- zrozumienie i zaakceptowanie niepowodzenia w procesie terapii.

Myśli towarzyszące rodzicom dziecka z mutyzmem:

- „to moja wina”
- „jestem bezradny”
- „moje dziecko jest nienormalne”
- „dlaczego moje dziecko?”
- „nie wiem co robić, jak pomóc”

*Materiał pokonferencyjny chroniony prawami autorskimi przez CTM Spółka Z.O.O.
Wszelkie prawa zastrzeżone.*

- „nikt mnie nie rozumie”
- „niech się ode mnie odczepią”
- „ja nie mam problemu, to szkoła ma”
- „to niemożliwe w domu jest gadułą”
- „ktoś zrobił mojemu dziecku krzywdę”
- „inni nie wiedzą jak do niego podejść”

Terapia rodzinna

- jest rozmową rodziny z terapeutą o ważnych dla niej sprawach i zazwyczaj odbywa się podczas cyklu spotkań, dla rodziców jest to dobry sposób na poprawę kontaktu ze swoimi
- dziećmi, poszukaniu lepszych rozwiązań kłopotów wychowawczych, a dla dzieci pomoc w zrozumieniu intencji zachowań rodziców.
- W rozmowach tych może uczestniczyć cała rodzina, gdyż ważna jest perspektywa każdego z jej członków lub innych osób zainteresowanych pomocą.
- Terapeuta systemowy pomaga rodzinie wzmocnić zasoby, a także dostrzec kierunki, w jakich potrzebny jest rozwój.
- Umożliwia również zrozumienie przyczyn trudności oraz poszukiwanie najlepszych a zarazem możliwych do wdrożenia rozwiązań. Wszystko to odbywa się w bezpiecznych dla klienta warunkach, z pełnym poszanowaniem poufności i godności uczestników terapii.

Zalecenia dla rodziców

dziecka mającego trudności w komunikacji werbalnej i natury emocjonalnej

- Obniżanie lęku u dziecka oraz w rodzinie.
- Udział w treningu umiejętności wychowawczych.
- Lektura książek dla rodziców np. „Jak słuchać żeby dzieci do nas mówiły, jak mówić żeby nas słuchały” i „Sposób na trudne dziecko”.
- Sporządzenie domowego kodeksu złości.
- Wprowadzenie behawioralnego systemu motywacyjnego dla dzieci.
- Wyznaczanie realistycznych celów.
- Korzystanie z gier psychoedukacyjnych podczas czasu wolnego spędzanego przez całą rodzinę.
- Wspólne zabawy w odgrywanie scenek rozwijających umiejętności komunikacyjne i społeczne np. zapytanie o drogę, zrobienie zakupów, rozmowa z fryzjerem, zapytanie o godzinę na ulicy, rozmowa z kelnerem
- Czytanie bajek terapeutycznych i książek psychoedukacyjnych dla dzieci

Centrum Terapii Mutyzmu, Nieśmiałości i Lęku

- Zachęcanie do komunikacji możliwej w danym momencie np. poprzez gesty, mimikę, pisanie oraz do udziału w aktywnościach nie wymagających mówienia np. zapłacenie za zakupy, poczęstowanie gości ciasteczkami, podanie klucza w szatni itd.
- Wzmacnianie poczucia własnej wartości poprzez pochwały opisowe, nagradzanie postępów oraz rozwijanie zainteresowań.
- Modelowanie przez rodziców nazywania emocji oraz otwartości w relacjach międzyludzkich i codziennych sytuacjach społecznych.
- Inicjowanie kameralnych spotkań towarzyskich umożliwiających budowanie więzi społecznych.